

UYGULAMA REHBERİ

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ KAPSAMINDA GENÇ ÇİFTÇİ PROJELERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA UYGULAMA REHBERİ

TANIMLAR

Bu Rehberde geçen;

- a) Alım sözleşmesi: Hibe ödemeye esas proje konularında yer alan gider kalemlerinin alımlarını kapsayan ve içeriğinde en az; tarafların, sözleşme konusunun, teslim edilecek gider kalemi miktarının, niteliğinin, Őeklinin, yerinin, gerekli tanımların, temin ve teslim süresinin, tarafların yükümlülüklerinin, mücbir sebeplerin ve ekinde proje teknik Őartnamesinin olduğu genç ifti ile TİGEM veya Merkez Birliği arasında imzalanan sözleşmeyi,
- b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- c) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ő. Genel Müdürlüğünü,
- d) Basınçlı sulama sistemi: Su kaynağından alınan suyun tarla içine dağıtılması amacıyla damla, yağmurlama veya mikro yağmurlama sulama sistemlerini,
- e) Coğrafi işaret: Belirgin bir niteliği, n veya diğer özellikleri itibariyle kökenin bulunduğu bir yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeŐleşmiŐ bir ürünü gösteren iŐaretleri,
- f) ifti Kayıt Sistemi (KS): Bakanlık tarafından oluşturulan, çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını,
- g) Değerlendirme Kriter Kılavuzu: Genç ifti değerlendirme komisyonuna kılavuz oluŐturacak başvuru sahiplerinin ve hibeye esas projelerin özellik ve içeriğini belirleyen kılavuz tabloyu,
- h) Engelli: DođuŐtan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duysal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeni ile toplumsal yaŐama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karŐılama güçlükleri olan korunma, bakım, rehabilitasyon, danıŐmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişiyi,
- i) Etçi rk: Et retimi amacıyla yetiştiriciliği yapılan (angus, hereford, limousin, angus, belçika mavis, Őarole vb.) rkleri,
- j) Genç ifti: Tebliğin yayımlandığı tarih itibariyle 18-40 yaş aralığında olan, kırsal alanda ikamet eden/etmek isteyen ve tarımsal faaliyet gösteren/göstermek isteyen gerçek kiŐileri, (01 Nisan 1977 – 31 Mart 1999 tarihleri arasında doğanlar.)
- k) Genç ifti Proje Değerlendirme Komisyonu: Valilik Makamının oluru ile oluŐan, vali veya yardımcısı başkanlığında, bakanlık il müdürü ve il müdür yardımcısının da aralarında bulunduğu beş kişilik komisyonu,
- l) Genç ifti Proje Yürütme Birimi: İl müdürlüğünde kırsal kalkınma ve rgtlenme Őube müdürü, ilçe müdürlüğünde ilçe müdürü başkanlığında, mühendis, veteriner hekim, tekniker ve teknisyen gibi teknik ve sağlık hizmetleri sınıftaki personelden oluŐan en az üç kişilik birimi,
- m) Genel Müdürlük: Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü,
- n) Hayvan Kayıt Sistemi (HAYBİS): Bakanlık tarafından oluşturulan hayvan kayıt sistemini,
- o) Hibe sözleşmesi: Genç ifti ile il müdürü veya ilçe müdürü arasında imzalanarak mühürlenen ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve

- sorumluluklarını düzenleyen sözleşmeyi,
- p) Hibe esas alım: Bu rehberde belirtilen kıstasları sağlayan hibe desteği verilecek giderleri,
- q) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe Müdürlüklerini,
- r) İşletme tescil belgesi: Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine göre hayvanların barındırıldığı, tutulduğu, bakıldığı veya beslendiği herhangi bir tesis, kuruluş veya etrafı çevrili açık alan çiftliği durumundaki yerlere il veya ilçe müdürlüklerince verilen imzalı belgeyi,
- s) Kapama bağ/bahçe: Proje kapsamında tek türle dikim normlarına uygun olarak tesis edilmiş alanı,
- t) Kırsal alan: Nüfusu 20 binden az olan yerleşim birimleri ve 12/11/2012 Tarih ve On Dört İLde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 6360 sayılı Kanun öncesi İdari Tüzel Kişiliği olan ve nüfusu yirmi binden az olan yerleşim birimlerini, (Gerekli güncellemeler İl/ilçe Yürütme Birimince yapılır)
- u) Kombine ırk: Hem süt ve hem de et üretimi amacıyla yetiştiriciliği yapılan montofon, esmer, simental vb. sığır ırklarını,
- v) Merkez Birliği : 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu ile kurulmuş olup faaliyeti bütün yurdu kapsayan, aynı zamanda il ve bölge birlikleri ile kooperatiflerinin de bağlı olduğu tüzel kişiliği,
- w) Ödeme tablosu: İl müdürlüğü tarafından ödeme talep belgelerine göre düzenlenen, doğruluğu onaylanan ödeme icmal listelerini,
- x) Örgün eğitim: Açık lise ve açık üniversitedeki eğitim hariç, düzenli bir biçimde yapılan, öğrencilerin belirli zaman ve mekanlarda derslere katılmasının gerektiği eğitimi,
- y) Protokol: İçeriğinde en az; tarafların, tanımların, amacının, kapsamının, dayanağının, yükümlülüklerin, mücbir sebeplerin, ihtilaf halinde yapılacakların ve geçerlilik süresinin belirtildiği, Genel Müdürlük ile TİGEM ve Merkez Birliği yetkilileri arasında Tebliğin yayımlandığı tarihten sonraki altmış gün içinde imzalanan hibe ödemeye veya ön ödemeye esas belgeyi,
- z) Program: Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Programını,
- aa) Sertifikalı fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen fidan sertifikasında, fidan sınıfı "sertifikalı" olarak belirtilen ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği fidanı,
- bb) Sertifikalı fide: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca sertifikalandırılan ve ürün elde etmek amacıyla çiftçinin diktiği fideyi,
- cc) Sertifikalı tohum: Yurt içinde üretilip, sertifikalandırılan elit, orijinal ve sertifikalı kademedeki tohumluğu,
- dd) Sözleşmeli üretim: 26/4/2008 tarihli ve 26858 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sözleşmeli Üretim ile İlgili Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik doğrultusunda yapılan tarımsal üretimi,
- ee) Standart fidan: Yurt içinde üretilip yetkili kuruluşlarca düzenlenen Fidan Sertifikası'nda fidan sınıfı "standart" olarak belirtilen fidanı,
- ff) Tavsiye Proje: İçeriği, adı, yatırım kalemleri ve ölçeği Genel Müdürlükçe belirlenmiş tarımsal üretime yönelik hibeye esas projeyi (Hayvansal üretime yönelik projelerde uygulanması zorunludur.),
- gg) Taahhütname: Programdan yararlanmak üzere başvuran kişilerin il/ilçe müdürlüğüne verdikleri idari, mali, hukuki ve teknik taahhütlerini içeren

- belgeyi,
- hh) Teknik şartname: Başvuru kapsamında alımı yapılacak, gider kalemlerine ilişkin olarak marka model belirtilmeden ürünün tüm özelliklerini gösteren belgeyi,
- ii) TİGEM: Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünü,
- jj) Uygulama Rehberi: Tebliğ kapsamındaki faaliyetlerin yürütülmesinde uygulama usul ve esaslarına ilişkin detayları belirlemek amacıyla, programın yürütülmesinden sorumlu Bakanlık merkez ve taşra personeli ile genç çiftçilerin kullanımı için Genel Müdürlük tarafından hazırlanan rehberi,
- kk) Yazılım Programı: Bakanlığımız tarafından hazırlanan, ön başvuruların alınmasını sağlayan ve Tebliğ kapsamında yürütülen iş işlemlerin yürütülmesinde yardımcı olan, Genel Müdürlük ile il müdürlükleri tarafından yetkilendirilen personelin veri girişlerini yapabildiği internet ortamında (gencçiftci.tarim.gov.tr) çalışan yazılım sistemini,
- ll) Yöresel Ürün: Değişik bölgelerimizde üretilen ve üretildiği yöreye has tat, aroma ve bileşim gibi özelliklere sahip olan ürünleri,
- ifade eder.

A) UYGULAMA BİRİMLERİ GÖREVE VE SORUMLULUKLARI

Genel Müdürlük:

Bakanlık adına, 31/12/2014 tarihli ve 2014/45 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile onaylanarak yürürlüğe giren Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisinin (2014-2020) temel amaç ve ilkeleri ile politika öncelikleri ve tedbirleri çerçevesinde;

- Programın tanıtımını, genç çiftçilerin bilgilendirilmesini ve web tabanlı "<https://gencçiftci.tarim.gov.tr>" uzantılı yazılım programının yönetimini sağlar.
- Asil listedeki kişilerden, süresi içerisinde hibe sözleşmesi imzalamayanların ve hibe sözleşmesi hükümlerini verilen sürede gerçekleştirilmeyenlerin yerine başvuru listesinden puan sıralamasına göre gerekli kişiyi yazılım programı üzerinden belirlenmesini ve İl Müdürü, İl Müdür Yardımcısı ve İl/İlçe Yürütme Birimi Başkanının imzası ile askıya çıkmasını sağlar.
- Değerlendirme sonunda eşit puana sahip olan genç çiftçiler arasında sırasıyla; yaş (gün/ay/yıl), cinsiyet, yerleşim biriminin nüfusu ve ilçe merkezine uzaklığı gibi kriterlerden yüksek puan alanların ön sırada olmalarını yazılım programı üzerinde sağlar.
- Bazı projelerin hangi sayıda, ölçekte ve illerde uygulanmasına esas projeksiyonu belirler ve yazılım programında gerekli kontrolü sağlar.
- Programın idari, mali, hukuki ve teknik yönden uyumlu bir şekilde yürütülmesine destek verir. Program ile ilgili olarak, yıllık hibe programı ve bütçe teklifinin hazırlanmasını, bu tekliflerinin ilgili Bakanlık birimlerine iletilmesini ve bu tekliflerin kabulü için gerekli çalışmaların yapılmasını sağlar.
- Programın yürütülmesinde görevli personele yönelik eğitim ve bilgilendirme programlarının hazırlanmasını ve düzenlenmesini sağlar

İl Müdürlüğü:

Bakanlık adına tebliğ, bu uygulama rehberi ve yürürlükteki ilgili mevzuat kapsamında;

- İl Müdürlüğü bünyesinde çalışan teknik personelden genç çiftçi proje yürütme birimini oluşturur.
- Proje uygulamalarının amacına ve hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesini, izlenmesini, düzenlenecek tüm belgelerin kontrolünü, onaylanmasını ve birer suretinin muhafazasını sağlar.

- c) İş ve işlemlerin idari, mali, hukuki ve teknik yönden uyumlu bir şekilde yürütülmesini ve program kapsamında yapılacak tüm çalışmaların il bazında uygulanmasını, izlenmesini, sekretaryasını ve koordinasyonunu sağlar.
- d) İhtiyaç duyulduğunda istenilen belgelerin Genel Müdürlüğe gönderilmesini sağlar.

İlçe Müdürlüğü:

Bakanlık adına Tebliğ, bu Uygulama Rehberi ve yürürlükteki ilgili mevzuat kapsamında;

- a) İlçe müdürlüğü bünyesinde genç çiftçi proje yürütme birimini oluşturur. İl müdürlüğü ile uyumlu çalışmasını sağlar.
- b) Genç çiftçilerce gerçekleştirilecek projelerin amaçlarına uygun olarak iş ve işlemlerin idari, mali, hukuki ve teknik yönden uyumlu bir şekilde yürütülmesini ve program kapsamında yapılacak tüm çalışmaların sekretaryasını koordinasyonunu ve istenilen belgelerin il müdürlüğüne gönderilmesini sağlar.
- c) Uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesini izler. Düzenlenecek tüm belgelerin kontrolünü ve onaylanmasını yaparak birer suretini muhafaza eder.

Genç Çiftçi Proje Değerlendirme Komisyonu: Görev ve sorumlulukları şunlardır.

- 1) Bakanlık adına tebliğ, bu uygulama rehberi ve yürürlükteki ilgili mevzuat kapsamında;
  - a. Tebliğin yayımladığı tarih itibari ile 20 iş günü içerisinde Valilik Makamının Olur' u ile kurulur.
  - b. Genç çiftçi proje yürütme biriminden tutanakla teslim alınan "Değerlendirmeye Esas Başvuru Listesini" inceler.
  - c. Teknik inceleme ve değerlendirmeye göre her başvuru için yazılım programını kullanarak Değerlendirme Kriter Kılavuzu üzerinde puanlamasını yapar, sıralandırır ve hak ediş listesini oluşturur.
  - d. Nihai hibe almaya hak kazanan proje listesinin ilan yerlerini ve adreslerini belirler.
  - e. Değerlendirme raporlarını, kararlarını ve Genel Müdürlük tarafından belirlenen ödenek miktarı kadar sözleşme imzalamaya hak kazanan asil genç çiftçi listesini hazırlar, imzalar ve ilan eder.
- 2) İş ve işlemleri, il/ilçe proje yürütme birimi çalışmalarının sonunu takip eden 10 (on) iş günü içerisinde tamamlar.
- 3) Değerlendirmeye esas tüm listeler ve icmaller yazılım programından alınır.
- 4) Genç çiftçi proje değerlendirme komisyonu; gerekçesini belgelendirmek suretiyle başvuruyu reddedebilir veya hibe sözleşmesini iptal edebilir.
- 5) Genç çiftçi proje değerlendirme komisyonunun aldığı kararlar kesindir ve genç çiftçi tarafından itiraz edilemez.
- 6) Projeler konu bazında;
  - a) Büyükbaş sığır yetiştiriciliği,
  - b) Büyükbaş manda yetiştiriciliği,
  - c) Küçükbaş koyun yetiştiriciliği,
  - d) Küçükbaş keçi yetiştiriciliği,
  - e) Büyükbaş hayvancılık tesis yapımı ve hayvan alımı
  - f) Küçükbaş hayvancılık tesis yapımı ve hayvan alımı
  - g) Arıcılık,
  - h) Kanatlı yetiştiriciliği,
  - i) İpekböceği yetiştiriciliği,

- j) Kapama meyve bahçesi tesisi,
  - k) Bağ, çilek ve diğer üzüksü bitkilerden kurulu kapama bahçe tesisi,
  - l) Açıkta fide, fidan ve süs bitkisi üretimi,
  - m) Kültür mantarı üretimi,
  - n) Tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesi,
  - o) Coğrafi işaretli olan gıdaların üretimi, işlenmesi ve paketlenmesi,
- konularında ayrı ayrı hibe hakkediş listesi liste hazırlar.

- 7) Hazırlanan nihai listeler beş iş günü boyunca belirlenen yerlerde ve şekilde ilan edilir.
- 8) Proje başvuranlarında, karı-koca veya aynı hanede ikamet eden kardeş-anne-baba olması durumlarında farklı konularda dahi olsa asil listeye giren veya puanı en yüksek olan tek bir proje değerlendirmeye alınır.

Genç Çiftçi Proje Yürütme Birimi: Görev ve sorumlulukları şunlardır.

1) Tebliğin yayımlanma tarihinden itibaren 5 (beş) işgünü içerisinde kurulur. İl ve ilçelerde müracaatların başlatılmasını ve kabul edilmesini sağlar.

- 2) Tebliğ, bu uygulama rehberi ve yürürlükteki ilgili mevzuat kapsamında;
  - a) Başvuruları alır, istenilen belgelerin ön kontrolünü yapar, uygun ise genciftci.tarim.gov.tr adresinden başvuruyu kesinleştirir.
  - b) Kesinleşen ve yazılım programından alınan "Değerlendirmeye Esas Başvuru Listesini" onaylayarak genç çiftçi proje değerlendirme komisyonuna tutanak ile teslim eder.
  - c) Liste teslimini başvuruların bitiş tarihinden itibaren 5 (beş) iş günü içerisinde yapar.

3) Proje Yürütme Biriminin proje hazırlama yükümlülüğü yoktur.

4) İl ve ilçe düzeyinde projelerin uygulanmasını ve tamamlanan projelerin hibe ödemesinden sonra ki yıldan başlamak üzere iki yıl süreyle izlenmesi ile ilgili olarak yapılacak iş ve işlemleri Bakanlık adına yürütür.

Başvuru Sahipleri:

Başvuru sahipleri 2017/10 sayılı Tebliğ ve bu tebliğ uyarınca hazırlanan bu uygulama rehberi ve kendilerine iletilen tüm dokümanlarda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda;

1) Hibe başvurusu ve ekindeki belgeleri hazırlayarak projenin uygulanacağı yerin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüklerine teslim etmekle sorumludurlar. Belirtilen nitelikleri taşıyan genç çiftçiler proje sahibi olarak program hibe desteğinden yararlanmak amacıyla başvuruda bulunabilir.

2) Hibe başvurusuna ait yapılan değerlendirmeler sonucunda uygunluk kriterlerini sağlayan ve değerlendirme sonucunda yeterli bulunan başvuru sahipleri hibe sözleşmesi akdine davet edilir. Hibe sözleşmesi imzalayan genç çiftçiler, yatırımlarını proje amacına uygun olarak yapmak, hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre hareket etmek zorundadırlar.

B) GENÇ ÇİFTÇİ PROGRAMININ PROJE KONULARI,

Tavsiye projeler:

1) Bakanlığımızca, genç çiftçilerin başvuru aşamasında otuz bin TL hibeden faydalanabileceği ve uygulamakta zorunlu olduğu hayvansal üretime yönelik projeler aşağıdadır.

- a) Canlı hayvanların temini TİGEM tarafından zorunlu olan ve işletme kapasitesi teslim edilecek hayvan sayısından en az % 50 daha büyük kapasitede olan hayvansal üretime yönelik projeler;

1) Kombine/Etçi Irk veya Melezleri, Sığır Yetiştiriciliği Projesi.

- 2) Manda Yetiştiriciliği Projesi.
  - 3) Koyun Yetiştiriciliği Projesi.
  - 4) Keçi Yetiştiriciliği Projesi.
  - b) Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık (Açık-Yarı Açık-Kapalı Sistem) (Duraklı-Serbest Sistem) tesisi yapımı ve hayvan alımı Merkez Birliği tarafından gerçekleştirilmesi zorunlu olan projeler;
    - 1) En az 70 m²' lik (8 Baş Kapasiteli) kapalı alanı olan büyükbaş hayvancılık tesis yapımı ve en az 3 Adet (8 Aylık/Erkek) Kombine/Etçi Irk veya Melezleri büyükbaş hayvan alımı projesi.
    - 2) En az 100 m² lik (80 Baş Kapasiteli) kapalı alanı olan küçükbaş hayvancılık tesis yapımı ve en az 20 Adet (Erkek/Dişi) küçükbaş (Koyun/Keçi) hayvan alımı projesi.
  - c) En az 40 adet aralı kovan içerikli ve diğer gider kalemleri Genel Müdürlükçe belirlenen arı ve arı ürünleri yetiştiriciliği projesini.
  - d) Bakanlığımız tarafından yayımlanan; "Yumurtacı Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik" ve "Biyogüvenlik Talimatı" kapsamında, gider kalemleri belirtilen serbest sistem yumurta tavuğu ve ördek, kaz, hindi, bildircin yetiştiriciliği ve yeni tesis yapımı projeleri;
    - 1) En az 80 m² kapalı alanı olan 450 adet içerikli serbest sistem yumurta tavuğu yetiştiriciliği ve yeni tesis yapımı projesi.
    - 2) En az 80 m² kapalı alanı olan 400 adet serbest sistem kaz, ördek hindi yetiştiriciliği ve yeni tesis yapımı projesi.
    - 3) En az 80 m² kapalı alanı olan 1.000 adet bildircin yetiştiriciliği ve yeni tesis yapımı projesi.
  - e) En az 80 m²' lik kapalı alanı olan, 4 paket yumurta, 1 adet termometre ve higrometre, 3 katlı kerevitler, 1 adet yaprak kıyma bıçağı ve tahtası, besleme tablaları, 1 adet aspiratör ve vantilatör ile birlikte en az 250 adet dut fidanı dikim kapasitesi olan ipek böceği yetiştiriciliği ve yeni tesis yapımı projesi.
- 2) Bakanlığımızca, genç çiftçilerin başvuru aşamasında otuz bin TL hibeden faydalanabileceği bitkisel üretime yönelik projeler aşağıdadır.
- a) Basınçlı sulama sistemlerinin zorunlu olduğu ve listede belirtilen proje konusu ürün üretiminde kullanılan makine ekipman içerikli kapama meyve bahçesi tesisi projeleri:
    - 1) En az 10 (on) dekar alanda bodur ve yarı bodur olmayan sertifikalı/standart fidan ile kapama meyve bahçesi tesisi projesi.
    - 2) En az 7 (yedi) dekar alanda yarı bodur sertifikalı/standart fidan ile kapama meyve bahçe tesisi projesi.
    - 3) En az 5 (beş) dekar alanda bodur sertifikalı/standart fidan ile kapama meyve bahçe tesisi projesi.
    - 4) En az 5 (beş) dekarlık alanda malçlı sistem veya askı sistemi veya terbiye sistemli sertifikalı/standart fidanı ile içerikli çilek/bağcılık/ahududu/böğürtlen/kivi vb. projesi.
  - b) İç ve dış mekân süs bitkisi yetiştiriciliği projeleri:
    - 1) En az 5 (beş) dekarlık açık alanda en az 2.000 (iki bin) adet saksılı süs bitkisi ile basınçlı sulama sistem veya etrafı tel (dikenli-kafes tel) ve direk (beton-demir direk) ile çevrili içerikli süs bitkisi yetiştiriciliği projesi.
    - 2) En az 1 000 (bin) m²' lik alanda kontrollü örtü altı tesisinde ve basınçlı sulama sistem içerikli doğal çiçek soğanı/kesme çiçek/saksılı iç veya dış mekân süs bitkisi yetiştiriciliği projesi.

c) Kontrollü örtü altı yetiştiriciliği projeleri:

1) En az 500 (beşyüz) m² lik alanda ve basınçlı sulama sistem içerikli kontrollü örtü altı tesisinde sebze veya muz yetiştiriciliği projesi.

d) En az 100 (yüz) m² lik kapalı alanda 15-20 ton/yıl kompost ve 3 kat ranza veya diğer sistemlerin uygulandığı , sırt pompası, sulama sistemi, 1 (bir) adet vantilatör, aspiratör, higrometre ve termometre içerikli beyaz şapkalı kültür mantarı/istiridye mantarı vb. üretimi ve yeni tesis yapımı projesi.

e) 2017 yılında uygulanacak kapama meyve bahçesi tesislerinde dikim sezonunun uygulama takviminin dışında olması sebebiyle genç çiftçilerimizin mağdur olmaması amacı ile; başvurularda fidan dikimi, geç sonbaharda veya erken ilkbaharda yapılmasına dair taahhüt alınarak diğer giderlerin hibe sözleşmesi içerisindeki zaman diliminde gerçekleşmesi sağlanarak uygulanabilecektir.

3) Bakanlığımızca, genç çiftçilerin başvuru aşamasında otuz bin TL hibeden faydalanabileceği, yöresel tarım ürünleri, tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik projeler aşağıda olup, basınçlı sulama sistemlerinin zorunlu olmadığı ve listede belirtilen proje konusu ürün üretiminde kullanılan makine ekipman içerikli projeleri kapsar.

a) En az 5 (beş) dekarlık alanda çok yıllık yöresel ürün (coğrafi işaretli ürün) ve tıbbi ve aromatik bitki üretimi projesi.

b) En az 250 kg/yıl yağ ve 1 adet distilasyon kazanı, soğutucu eşanjörü, su separatörü, yağlı su toplama tankı, yakıt tankı ve su pompası içerikli lavanta, kekik, biberiye vb. bitki üretim ve işleme projesi.

c) Yayımlanan "Coğrafi İşaretli Ürünler Listesi" haricinde başvuru süresi içerisinde Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescilli yapılan benzer tarımsal ürünler içinde başvuru yapılabilecek olup Tescil Belgesi dosya ekinde sunulacaktır. Coğrafi işaretli ürünler ile ilgili projelerde, sadece listede karşılarında belirtilen illerde proje başvuruları kabul edilip uygulanabilecektir.

d) 2017 yılında kurulacak tesislerde dikim sezonunun uygulama takviminin dışında olması durumunda; hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra sertifikalı veya standart tohum/yumru/fide/fidan dikimi, geç sonbaharda veya erken ilkbaharda yapılmasına dair taahhüt alınarak diğer giderlerin hibe sözleşmesi içerisindeki zaman diliminde gerçekleşmesi sağlanarak uygulanabilir.

4) Yukarıdaki bitkisel üretim konularından (örtüaltı ve mantarcılık projeleri hariç) ve yöresel tarım ürünleri (coğrafi işaretli ürün), tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik projelerin uygulama alanları birden fazla parselden oluşuyor ise bu durumda;

a) En küçük parsel bir dekardan az olamaz.

b) En fazla 4 (dört) parselden oluşur.

c) Parseller mutlaka birbiriyle bitişik olacaktır.

d) Parsellerden en az bir tanesi proje uygulanacak köy sınırları içinde olacaktır.

e) Bitkisel üretim ile yöresel tarım ürünleri (coğrafi işaretli ürün), tıbbi ve aromatik bitki üretimi, işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik tavsiye projeler haricinde, farklı ölçekte ve hibe miktarında başvuru yapmak isteyen genç çiftçiler Tebliğ ve bu Rehber hükümlerine uygun olan özel proje ile de başvuru yapabilirler.

5) Bütün konularda proje ölçeği KDV hariç en az 30.000,00 (otuz bin) TL olarak hazırlanır ve buna göre hibe ödenir.

6) Projelerin gerçekleşme süreleri, proje konuları esas alınarak Genel Müdürlük

tarafından belirlenir ve hibe sözleşmesi içeriğinde belirtilir.

D) BAŞVURU YERİ, GENÇ ÇİFTÇİLERDE ARANAN ŞARTLAR VE İSTENİLEN BELGELER

Başvuru Yeri ve Zamanı

1) Başvurular;

- a) Başvurular 07 Nisan 2017 tarihinde başlar ve 05 Mayıs 2017 tarihi mesai saati bitiminde sona erer.
- b) Başvurular öncelikle, Bakanlık tarafından hazırlanan web tabanlı yazılım (gencciftci.tarim.gov.tr) programından yapılır. (Yazılım programının "Dokümanlar" kısmında "Web Sitesi Kullanımı Yardım Dokümanı" bulunmaktadır.)
- c) Başvuru dokümanları yazılım programından çıktı olarak alınır.
- d) Genç çiftçiler çıktılarını, projeyi ve istenilen belgeleri, ikamet ettiği veya ikamet etmeyi taahhüt ettiği yirmi bin nüfusun altındaki yerleşim birimlerinin bağlı olduğu il/ilçe tarım müdürlüklerine başvuru tarihi ve saati sona ermeden şahsen yapacaktır.
- e) Başvurunun tamamlanmış olması için dosyanın bizzat elden teslim edilmesi şarttır.

Genç çiftçilerde aranan şartlar:

- (1) Bu Tebliğ kapsamında başvuru yapacak genç çiftçilerde aşağıdaki şartlar aranır:
  - a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
  - b) Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla 18 yaşını doldurmuş, 41 yaşından gün almamış olmak.
  - c) Okur-yazar olmak.
  - ç) Başvuru tarihi itibarıyla ücretli çalışan olmamak.
  - d) Başvuru tarihi itibarıyla örgün eğitime devam ediyor olmamak.
  - e) Başvuru tarihi itibarıyla KDV, gerçek ve basit usulde vergi mükellefi olmamak.
  - f) Hayvansal üretime yönelik, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği, tesisi yapımı ve hayvan alımı konulu proje başvuruları için Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla 15 Adet Büyükbaş veya 50 Adet Küçükbaş' tan fazla hayvan sahibi olmamak.
  - g) Arı ve arı ürünleri yetiştiriciliği konulu proje başvuruları için Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla 50 adetden fazla arılı kovan sahibi olmamak.
  - ğ) 5/4/2016 tarihli ve 29675 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Hakkında 2016/16 No' lu Tebliğ kapsamında; hibeden faydalanmış, hibe sözleşmesi imzalamamış, hibe sözleşmesi iptal edilmiş veya Değerlendirme Komisyonunca başvurusu reddedilmiş olmamak.
  - h) Bu maddenin (f), (g) ve (ğ) bendi hükümlerinin kontrolünü ve takibini Genel Müdürlük yaparak yazılım programı üzerinde uygulanmasını sağlar.
  - h) Aynı proje konusunda Bakanlığın diğer hibe programlarından yararlanmış olmamak.
  - ı) Bu maddenin (ç), (e), (f), (g), (ğ) ve (h) bendi hükümlerine tabi kişilerin eşi olmamak.

İstenecek belgeler

1) Kesin başvuru aşamasında aşağıdaki belgeler istenir:

- a) Nüfus cüzdanı fotokopisi.
- b) Ücretli çalışmadığına dair kendisine ve eşine ait SGK' dan alınan belge.

- c) Gerçek ve basit usulde vergi mükellefi olmadığına dair kendisine ve eşine ait onaylı belge.
- d) Başvuru dilekçesi. (Yazılım programı üzerinden)
- ç) Proje tanıtım formu. (Yazılım programı üzerinden)
- e) Tebliğ ekindeki "Taahhütname".
- f) Diploma sureti veya okur-yazarlık belgesi, (Okur Yazarlık Belgesi ve Diploma örnekleri, aslı görülmüştür olarak veya onaylı olarak kabul edilmiş olması gerekir. Okul terk (Tasdikname) belgesi program kapsamında Okur-Yazar Belgesi olarak kullanılabilir. Okullardan alınan ".. Okulumuzdan Mezun Olmuştur." İfadesi olan belgeler kişiye ait beyan olup sonrasında başvuru sahibinin örgün eğitime (Açık Öğretim – Açık Lise Hariç) devam ettiği tespit edilir ise başvuru reddedilip gerekli yaptırım ve cezai işlemler uygulanacaktır.)
- g) Genç çiftçi değerlendirme komisyonuna sunulmak üzere;
- 1) Yatırım yeri mülkiyetinin (hisseli tapuda, yatırım yeri kadar hisseye sahip olanlar mülkiyeti kendisine ait kabul edilir) genç çiftçiye ait olduğuna dair,
  - 2) Aldığı eğitimin proje konusu ile uyumluluğunu gösteren (Yabancı ülkelerdeki okullardan alınan diplomalar Yüksek Öğretim Kurumu veya Milli Eğitim Bakanlığı/Müdürlüğü tarafında onaylanması gerekir.) belge,
  - 3) Coğrafi işaret tescilinin proje konusu içeriğine ait olduğunu gösteren,
  - 4) Şehidin birinci derece yakını, gazi, engelli, engelliye bakmakla yükümlü kişi olduğuna dair,
- değerlendirmeye esas belgeler.
- (2) Hibe sözleşmesi aşamasında aşağıdaki belgeler istenir:
- a) Genç çiftçinin başvuruda taahhüt ettiği kırsal alanda ikamet ettiğine dair, ikametgâh belgesi.
  - b) Bitkisel üretim konulu projeler için; hibe sözleşmesi imzalamaya tarihi itibari ile mülkiyeti başkasına ait veya genç çiftçinin hissesi bulunan yatırım parseline ilişkin diğer hissedarlar ile yapılan en az beş yıllık noter/muhtar onaylı kira sözleşmesi veya Taahhütname/Fiili Kullanım Taahhütnamesi,
  - c) Hayvancılık projeleri için "İşletme Tescil Belgesi" ve "Kapasite Uygunluk Belgesi", (Hisseli olmayan tam parsel sadece bir kişi tarafından projede kullanılabilir.)
  - d) Hayvancılık projelerinde kiralık olarak kullanılacak işletmelerde, İşletme Tescil Belgesi ve işletmenin üzerinde bulunduğu araziye ait (arazi üzerinde işletme görünmeyebilir) en az 3 yıllık Kira Sözleşmesi veya Taahhütname/Fiili Kullanım Taahhütnamesi,
  - e) Verasete İştirak durumlarında; kişinin hissesinin bulunduğu parseller için Kira Sözleşmesi veya "Taahhütname ve Fiili Kullanım Taahhütnamesi" düzenlenebilecektir.
  - f) Veraset iştirak kapsamında olan ve başvuru sahibinin hissesi bulunmayan parseller için tüm hissedarlar ile Kira Sözleşmesi ve Taahhütname alınması şarttır.
  - g) Noter onaylı Tebliğ ekindeki "Taahhütname" ,
- 3) Hibe sözleşmesinden sonra, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği projeleri için TİGEM ile genç çiftçi arasında yapılan hayvan alım sözleşmesi.
- 4) Ön ödeme ve hibe ödemesinden önce;
- a) Var ise Merkez Birliği ile yapılan "Mal Alım Sözleşmesi",
  - b) İcra takibinde olmadığına dair belge,
  - c) ÇKS belgesi ve proje konusunda Bakanlık uhdesinde bulunan kayıt sistemlerine kayıtlı olduğunu gösterir belge,

- d) Proje konusunda Bakanlık uhdesinde kurulmuş olan (ÇKS, Türkvat, AKS, ÖKS, OTBİS v.b.) çiftçi kayıt sistemine üye olduğunu gösterir belge,
- e) Proje kapsamındaki alımlara ait faturalar,
- f) Proje konusunda ve içeriğinde olan ürün ve malların doğal risklere karşı en az bir üretim döneminde veya en az bir yıl TARSİM tarafından sigortalandığına dair sigorta poliçe sureti, (TARSİM kapsamında olmayan tesis veya gider kalemleri için poliçe istenmez)
- g) Başvuruda, "Organik Tarım" var ise 1/12/2004 tarihli ve 5262 sayılı Organik Tarım Kanununa ve ilgili Yönetmelik kapsamında organik ürünün veya girdinin, üretiminden tüketiciye ulaşıncaya kadar olan tüm aşamalarını kontrol etmek ve sertifikalandırmak üzere Bakanlık tarafından yetki verilmiş Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu ile genç çiftçi arasında yapılmış sözleşme,
- h) Başvuruda, "İyi Tarım Uygulamaları" var ise, Kontrol ve sertifikasyon kuruluşu: ilgili Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, tarımsal ürünlerin kontrol ve sertifikasyon işlemlerini yapmak üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen kontrol ve sertifikasyon kuruluşu ile genç çiftçi arasında yapılan sözleşme.
- i) Basınçlı sulama sistemlerinin arazi üzerinde uygulamasını gösterir uzman tarafından çizilmiş ve onaylanmış proje ve uzmana ait onaylı diploma ve uzmanlık belgesi onaylı örneği, (24/01/1992 tarihli ve 21121 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" hükümlerine göre yetkili ziraat mühendisleri tarafından hazırlanmış ve onaylanmış olmalıdır.)
- j) Teknik şartname (Genç çiftçinin alımını yaptığı bireysel sulama, sera, askı sistemi, üretim odası, yeni tesis vb. kullanılan makine ve ekipmana ait üretici firmalardan temin edeceği veya Merkez Birliği ile yapılan "Alım Sözleşmesi" ekindeki teknik özellikleri içerir belge),

hibe ödemeye esas müracaatta dilekçe ekinde dosya halinde istenir.

5) Genç çiftçi, yurt içinden veya ithal edilen büyükbaş ve küçükbaş canlı hayvanların TİGEM tarafından kendisine tesliminden sonra (millileşme sürecinin bitiminden sonra) beş işgünü içerisinde TARSİM tarafından düzenlenmiş hayvan hayat sigortası poliçesi suretini İl/İlçe Müdürlüğüne teslim eder.

6) Hibe ödemesinden sonra iki yıllık takip süresinde;

- a) Takip yılının haziran veya ekim ayları içerisinde alınan ikametgâh belgesi,
- b) Başvuru sırasında kurs bitirme belgesi yok ise iki yıl içerisinde alınacak belge,
- c) Proje konusunda ve içeriğinde olan ürün ve malların doğal risklere karşı TARSİM tarafından sigortalandığına dair yıllık veya üretim dönemine ait sigorta poliçe sureti,

istenir.

7) Takip sürecinde istenilen belgelerin teslim edilmemesi durumunda, sözleşme fesih edilir ve Tebliğ hükümleri çerçevesinde cezai işlem uygulanır.

E) PROGRAMIN UYGULAMA ALANI, HİBE DESTEĞİ MİKTARI

Uygulama alanı:

Bu program; nüfusu yirmi bin den az olan yerleşim birimlerini ve 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun öncesi tüzel kişiliği olan ve yirmi bin nüfusun altındaki yerleşim birimlerini kapsar.

1) Tüzel kişilik olarak İl ve İlçe merkezlerine bağlı mahalleler, İl/ilçe merkezinin

bir bütünü olarak kabul edilir.

2) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun haricinde ki diğer kanun ve mevzuat ile tüzel kişilik olarak İl/İlçe merkezine mahalle olarak bağlanan köy ve kasabalar, İl/ilçe merkezinin bir bütünü olarak kabul edilir.

3) Başvurular başlamadan önce, İl/İlçe Yürütme Birimi tarafından, yazılım programı üzerinde uygulama alanlarının nüfus ve km bilgileri, ilgili Kamu Kurum ve Kuruluşlardan belgelendirilerek güncellenir.

Hibe desteği miktarı:

Bu Rehber kapsamında kabul edilen başvurularda, hibe sözleşmesi imzalanarak belirlenen şartların gerçekleşmeye göre genç çiftçiye en fazla 30.000,00 (otuz bin) TL'ye kadar hibe yoluyla destek verilir.

1) Süresi içerisinde hibe sözleşmesi imzalamayan proje sahipleri hibe desteğinden yararlandırılmazlar ve sözleşme imzalama hakları sona erer.

2) Proje sahibinin, hibe sözleşmesini imzalamadan önce vefat etmesi halinde mirasçuları herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

F) BAŞVURULARIN ALINMASI, ÖN KONTROLÜ, SÖZLEŞME VE UYGULAMA ZAMANI

Başvuruların alınması

1) Başvurular;

a) Tebliğin yayımlandığı tarihten beş iş günü geçtikten sonra başlar.

b) Başvuru süresi 20 (yirmi) iş günüdür.

c) Başvurular, Bakanlık tarafından hazırlanan web tabanlı yazılım programı üzerinden yapıldıktan sonra oluşturulan başvuru dosyaları ile birlikte, il ve ilçe müdürlüklerinde kurulan genç çiftçi proje yürütme birimi tarafından tutanak karşılığı kabul edilir.

Başvuruların ön kontrolü:

1) Başvurunun ön kontrolü ve incelenmesi il/ilçe proje yürütme birimi tarafından yapılır. Gerekğinde bu birime konu ile ilgili ilave personel il/ilçe müdürlüğünce görevlendirilebilir.

2) İl/İlçe müdürlükleri öncelikli olarak başvuru evraklarını, başvuru sahibinin Tebliğde belirtilen niteliklere sahip olup olmadığı yönünden inceler.

3) Başvuru dosyasında yer alan belgelerin "var" olması, bu belgelerin içeriklerinin uygun olduğu anlamına gelmez. Gerekğinde resmi kurum ve kuruluşlar üzerinden kontrolü yapılır.

4) Başvuru evraklarının içeriklerinin uygunluk kontrollerinde, uygunluk kriterlerini sağlamayan hususlar bir tutanağa bağlanarak başvuru reddedilir.

5) Genç çiftçi proje yürütme birimleri tarafından düzenlenen başvuru dosyasına ait kontrol formu ve değerlendirme kriter tablosu başvuru bitimi tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde genç çiftçi proje değerlendirme komisyonuna tutanak ile teslim edilir

Hibe sözleşmesi ve uygulama zamanı:

1) Genç çiftçi proje değerlendirme komisyonu tarafından belirlenen ve nihai hale getirilen listelerde yer alan genç çiftçiler ile yapılacak hibe sözleşmesi aşağıdaki esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

a) Hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanan genç çiftçiler ile listelerin ilan

edilme süresinden sonra beş iş günü içerisinde sözleşme imzalanır.

- b) İmzalanan hibe sözleşmesi gereği ve içeriğinde belirtilen süre zarfında genç çiftçiler proje içeriğine esas alımları gerçekleştirir ve hibe ödeme talebine ilişkin müracaatını yapar.
- c) Genç çiftçiler hayvansal üretim proje konuları kapsamında “büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği” konusuna esas canlı hayvan alımlarını TİGEM’ den temin edeceklerdir.
- d) Genç çiftçiler “büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık tesis yapımı ve hayvan alım” proje konusuna esas canlı hayvan ve mal alımlarını Merkez Birliğinden temin edeceklerdir.

2) Hayvansal üretim ve bitkisel üretim proje konularının uygulama ve takip içeriği farklılık göstermesinden dolayı bu Rehber ekinde olan ve proje konularına göre hazırlanan sözleşmeler imzalanır.

3) Yukarıda belirlenen tarihlerin son gününün tatil gününe denk gelmesi halinde takip eden ilk işgünü mesai bitimine kadar geçerli olacak şekilde yapılır.

4) Proje sahibi, bu Rehber ve hibe sözleşmesi koşullarına uygun olarak hareket etmediği takdirde, il/ilçe müdürlüğü hibe sözleşmesini iptal eder.

G) HİBE DESTEĞİ ÖDEME TALEBİ, ÖDEMELER, GERİ ÖDEME VE YAPTIRIMLAR

Hibe desteği ödeme talebi

1) Hibe desteği ödemelerine ilişkin olarak iş ve işlemleri:

- a) Genç çiftçiler, mal alımlarına ait fiili gerçekleştirmelerden sonra ödeme taleplerini, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenlenmiş fatura ve mal teslim tutanağını bir asıl bir kopya olmak üzere iki nüsha halinde,
- b) Kendilerine ait T.C. kimlik numarası, vergi numaralarını, gerekli olacak diğer belgeleri ve T.C. Ziraat Bankası hesap numarasını ödeme talepleri ile birlikte dilekçe ekinde İl/ilçe müdürlüğüne bizzat teslim eder.

2) Genç çiftçi tarafından sunulan belgeler tam ve uygun değilse, tespit edilen eksiklikler proje yürütme birimince raporlanır ve ödeme talebi iade edilir. Genç çiftçi belirtilen eksiklikleri tamamladıktan sonra süresi içinde tekrar ödeme talebinde bulunabilirler.

3) Genç çiftçiler, en geç hibe sözleşmesinde belirtilen satın alım süresini bitimini takiben beş iş günü sonunda alımlarla ilgili ödeme belgelerinin il/ilçe müdürlüğüne ibraz edilmesi gerekmektedir.

4) Alım faturası ve mal teslim tutanağı tarihi, hibe sözleşmesinin taraflarca imzalanmasından sonraki tarih olmalıdır. Fatura tarihinin bu hibe sözleşmesinden önce olması durumunda il müdürlüğüne hibe sözleşmesi feshedilir.

5) Genç Çiftçi Proje Yürütme Birimi, ödeme talebi ile ilgili belgeleri başvuru sahiplerinden alıp kontrollerini yaptıktan sonra 5 (beş) iş günü içerisinde yerinde tespit yaparak tespit tutanağını düzenler.

6) Hibe ödemesine ilişkin gerçekleşme ve tespit işlemleri tamamlanan ödeme icmalleri ve İl Müdürlüğü tarafından iki nüsha halinde düzenlenen ödemeye esas hibe proje sahibi listesi periyodik olarak imzalı ve mühürlü olmak üzere bir nüshası Genel Müdürlüğe gönderilir ve diğer nüshası İl Müdürlüğünde saklanır.

7) Ödemeye esas genç çiftçi listesi icmal tablosu, Genel Müdürlüğün ilgili birimince banka ödeme formatına dönüştürülüp, Genel Müdürlüğün ilgili Daire Başkanlığına iletilir.

8) İl müdürlükleri, ödeme icmallерinin kontrol onayı ve ödeme işleminden sonra hibe proje sahiplerinin banka ve ödeme bilgilerinde hata tespit ederse, yetkili kişilerce

“hata düzeltme” adı altındaki doğru bilgileri Aralık ayının ilk yedi günü içerisinde Genel Müdürlüğe tablo halinde gönderir. Genel Müdürlük bu hata düzeltmelerini tek liste halinde ödeme yapan bankaya yazı ile bildirir.

9) Ödeme ile ilgili tüm icmaller yazılım programı üzerinden alınacaktır.

10) Genel Müdürlük ihtiyaç duyulması halinde gerekli belgeleri ister.

Hibe desteği ödemeleri:

1) Hibe ödemesi; proje sahibi genç çiftçinin T.C. kimlik numarasıyla uyumlu olarak T.C. Ziraat Bankası tarafından yapılır.

2) Hibe ödemeleri, Türk Lirası olarak yapılır.

3) İmzalanan hibe sözleşmesi ve hayvan alım sözleşmesi takibinde genç çiftçiden istenilen belgelerin İl/İlçe Müdürlüğüne tesliminden sonra hazırlanan ön ödeme icmali çerçevesinde büyükbaş ve küçükbaş hayvanların toplam bedeli muvafakat üzerine TİGEM’ e ön ödeme olarak yapılır.

a) Hibe sözleşmesi ve TİGEM ile genç çiftçi arasında hayvan alım sözleşmesi aynı anda imzalanır ve ekleri düzenlenir.

b) İl/İlçe proje yürütme birimi ön ödeme icmallerini en geç beş iş günü sonunda Genel Müdürlüğe gönderir.

c) Genel Müdürlük, genç çiftçi adına yapılacak ön ödemeleri mevcut bütçe dahilinde en kısa zamanda T.C. Ziraat Bankasına gönderir.

d) Genç çiftçinin muvafakati ve hayvan alım sözleşmesi gereği T.C. Ziraat Bankası tarafından ön ödemenin protokol çerçevesinde TİGEM in hesabına aktarılması sağlanır.

4) İmzalanan hibe sözleşmesi ve mal alım sözleşmesi takibinde genç çiftçiden istenilen belgelerin İl/İlçe Müdürlüğüne tesliminden sonra hazırlanan ödeme icmali çerçevesinde “büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği” haricindeki projelerin toplam bedeli genç çiftçinin muvafakati üzerine ve protokol çerçevesinde Merkez Birliğine ödeme yapılır.

5) Genel Müdürlük, genç çiftçi adına yapılacak ödemeleri mevcut bütçe dâhilinde en kısa zamanda T.C. Ziraat Bankasına gönderir.

6) Genç çiftçinin muvafakati ve hayvan alım sözleşmesi gereği T.C. Ziraat Bankası tarafından ödemenin TİGEM ve Merkez Birliği’ in hesabına aktarılması sağlanır.

Geri ödeme ve yaptırımlar:

(1) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak ödeme tarihinden itibaren hesaplanan kanunî faizi ile birlikte geri alınır.

(2) Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(3) Belirlenen destekleme ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen genç çiftçiler, beş yıl süreyle 5488 sayılı Tarım Kanununun 23 üncü maddesi gereğince hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

(4) Hibe sözleşmesi imzalayıp mal alımından vazgeçen veya hibe sözleşmesi koşullarına uygun olarak hareket etmediği için hibe sözleşmesi fesih edilen yatırımcılar, iki yıl süreyle desteklenmesi kapsamında hibe desteğinden yararlanamaz.

Programdan sağlanan malların mülkiyeti ve kontrol:

Genç çiftçi proje içeriğindeki alımları ve amacını;

1) Hibe sözleşmesi imzaladıktan sonra; birinci yıl uygulama, diğer iki yıl takip yılı

olmak üzere üç yıl değiştiremez.

2) Proje kapsamında teslim edilen veya alınan büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar İl/İlçe yürütme biriminin “Zorunlu Kesim Onayı” haricinde satış dâhil elden çıkarılamaz.

- a) Elden çıkarılan büyükbaş ve küçükbaş hayvanların telafisi için genç çiftçiye en az 20 gün süre verilir.
- b) Telafi edilen mallara/hayvanlara ait fatura veya banka/ptt dekontu il/ilçe yürütme birimine teslim edilir.
- c) Telafi amaçlı temin edilecek büyükbaş hayvanlar, kombine, etçi veya bunların melezi olan ırklardan en az 9 (dokuz) aylık yaşını doldurmuş dişi hayvanlar olacaktır.
- d) Telafi amaçlı temin edilecek mandalar en az 12 (on iki) aylık yaşını doldurmuş dişi hayvan olacaktır
- e) Telafi amaçlı temin edilecek küçükbaş hayvanlar, teslim edilen ırkın benzer özelliklerini taşıyan en az 12 (on iki) aylık yaşını doldurmuş hayvanlar olacaktır.

3) Büyükbaş ve küçükbaş hayvan haricinde, uygulama ve takip yıllarında elden çıkarıldığı tespit edilen gider kalemlerinin telafisi için İl/İlçe Yürütme Birimlerince genç çiftçiye proje içeriği ve mevsim şartlarına göre en az 20 gün süre verilir. Verilen süre süre zarfında gereğini yapmayan genç çiftçiler hakkında yaptırımlar ve cezai işlemler uygulanır.

4) Genç çiftçinin sözleşme imzalandıktan sonra vefat etmesi halinde, yasal mirasçılarının talep etmesi durumunda, hibe başvurusu veya hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir.

5) Proje sahibinin ön ödmeden veya hibe ödemesinden sonra vefat etmesi, askere gitmesi, kamu personeli olması gibi zorunluluk arz eden benzer durumlarda projeyi terk etmesi halinde hibe sözleşmesi tadil edilerek, eşi dahil program kriterlerine uygun ikinci dereceye kadar akrabasına devredilir.

6) Hibe ödemesinden bir yıl sonra vefat eden genç çiftçiyle ilgili geri ödeme ve ceza hükümleri uygulanmaz.

7) İl/İlçe Müdürlükleri kendi çalışma sahasında uyguladıkları projeleri yılda en az iki defa olmak üzere yerinde kontrol eder ve tutanağa bağlar.

8) İl Müdürlükleri, İlçelerde uygulanan projelerin en az % 20 sini Bakanlık adına yılda en az bir kere kontrol eder ve tutanağa bağlar.

9) Bakanlık gerekli gördüğünde il veya ilçelerde uygulanan projeleri yerinde kontrol eder.

H)PROJE GİDER ESASLARI VE KALEMLERİ

Proje gider esasları:

1) Hibe desteği verilecek proje giderlerinin;

- a) Genç çiftçi ile karşılıklı imzalanan hibe sözleşmesinden sonra ve süresi içerisinde gerçekleştirilmesi,
- b) Hibe sözleşmesi ekinde sunulan hibe desteğinin, verilecek proje giderleri kapsamında yer alması,
- c) Bakanlık tarafından yayımlanan mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi veya belgelere dayandırılması,

gerekir.

Gider kalemleri:

1) Hibe sözleşmesinden sonra ve süresi içerisinde gerçekleştirilen traktör ve bahçe traktörü haricindeki, makine, ekipman, donanım, malzeme, fide, fidan, tohum, misel,

torf, yumurta, arılı kovan, canlı hayvan alımı ve yeni tesis giderleri hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

2) Genel Müdürlük tarafından proje konuları üzerinden uygulanması zorunlu veya örnek "Yatırım Tutar Tabloları" hazırlar ve program kapsamında uygulamaya koyar.

3) Hibeyle esas proje tutarını oluşturan, proje giderleri mutlaka teknik özellik olarak belirtilmelidir.

4) İl proje yürütme birimi onayı olmaksızın hibeye esas alım miktarı ve adedi değiştirilemez. Proje sahibi, projede yer alan miktar ve adetten daha büyük veya küçük alımları proje yürütme birimi onayıyla alabilir.

5) Proje kapsamındaki makine, ekipman ve malzemelerin hibe sözleşmesinden sonra alımı yapılmalı ve mutlaka yeni olmalıdır.

6) Yeni alınan taşınır hibe sözleşmesi imzalanmasından sonra 3 (üç) yıl (uygulama ve takip yılları) süre ile satılamaz, başkasına kiralanmaz, kullanım hakkını İl/İlçe Yürütme Birimi Onayı hariç devredemez.

7) Proje kapsamında; eşten, anneden, babadan, kardeşten, çocuktan ve bunların sahip/ortağı olduğu işletmelerden destek kapsamında makine, ekipman, malzeme, fide, fidan, tohum ve canlı hayvan satın alınmaz.

8) Makine, ekipman ve malzeme ile ilgili taslak teknik özellikler proje başvuruları ekinde sunulur ve projede kullanım amacı belirtilir.

Proje kaynaklarından karşılanmayacak giderler:

1) Program kapsamında; hibe sözleşmesi onaylanmayan projelerle ilgili yapılan hiçbir harcama karşılanmaz, bu giderlerden dolayı Bakanlık herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük üstlenmez.

2) Bakanlık tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmeyen ve belgelendirilemeyen satın alma giderlerine hibe desteği ödenmez.

İ) ÇEŞİTLİ VE SON HÜKÜMLER

Denetim:

1) Bu Rehber kapsamında yapılan tüm işlemler Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında yapılan işlemlere ait talep edilen tüm bilgi ve belgeler Genç Çiftçi Proje Yürütme Birimi elemanlarınca ve hibe proje sahibince sunulur.

2) Program kapsamındaki kaynakların usulsüz kullanılması, israfı veya heba edilmesi durumunda ilgililer hakkında gerekli inceleme ve soruşturma Bakanlıkça yapılır.

Yürütme:

1) Uygulama Rehberinde bulunmayan veya uygulamada tereddüt oluşturan hususlarda Genel Müdürlüğün görüşü istenir. Genel Müdürlüğün görüşü uygulamada esastır.

2) Tebliğ ve Rehberde bulunmayan ve uygulamaya esas form ve icmaller "genciciftci.tarim.gov.tr" yazılım programı içeriğinde hazırlanacaktır.

ÇOK YILLIK TIBBİ AROMATİK BİTKİ LİSTESİ**EK-1**

1	Alıç	27	Kekik (İzmir Kekiği)	
2	Anadolu Adaçayı	28	Kökboya	
3	Aynisefa	29	Kuşburnu	
4	Biberiye	30	Lavanta	
5	Cehri	31	Limonotu	
6	Çivitotu	32	Mahlep	
7	Çöven	33	Melisa	
8	Dağ çayı	34	Meyan	
9	Defne	35	Mürver	
10	Diğer Adaçayları	36	Ölmez Otu	
11	Dulavratotu	37	Passiflora	
12	Ebegümeci	38	Pelin Otu	
13	Ekinezya	39	Safran	
14	Gilaburu	40	Sakız Ağacı	
15	Gojiberry	41	Sumak	
16	Gül(Yağlık)	42	Şeker Otu	
17	Hatmi	43	Şerbetçi Otu	
18	Hünnap	44	Tarçın	
19	İhlamur	45	Tarhun	
20	Isırgan Otu	46	Tıbbi Adaçayı	
21	Kantaron	47	Tıbbi Nane	
22	Kapari	48	Tıbbi Papatya	
23	Kara kafes otu	49	Zahter	
24	Kedi Otu	50	Zambak	
25	Kekik(diğer türler)	51	Zencefil	
26	Kekik(İstanbul Kekiği)	52		

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN LİSTESİ

EK-2

	COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN LİSTESİ	ÖNCELİKLİ İLLER
1	AFYON KAYMAĞI	AFYON
2	AFYON PASTIRMASI	AFYON
3	AFYON SUCUĞU	AFYON
4	AKHİSAR DOMAT ZEYTİNİ	MANİSA
5	AKHİSAR USLU ZEYTİNİ	MANİSA
6	AKKUŞ ŞEKER FASULYESİ	ORDU
7	AKŞEHİR KIRAZI	AKŞEHİR-KONYA-AFYON
8	ANAMUR MUZU	İÇEL-ANTALYA
9	ANTEP FISTIĞI	ADİYAMAN, ANTALYA, AYDIN, BALIKESİR, BATMAN, ÇANAKKALE, DENİZLİ, DİYARBAKIR, GAZİANTEP, HAKKARI, HATAY, K. MARAŞ, KİLİS, MANİSA, MALATYA, MARDİN, MERSİN, MUĞLA, ŞİRT, Ş. URFA, ŞIRNAK, TUNCELI
10	ARAPGİR KÖHNÜ ÜZÜMÜ	MALATYA
11	AYDIN KESTANESİ	AYDIN
12	AYDIN İNCİRİ	AYDIN
13	AYVALIK ZEYTİNYAĞI	BALIKESİR
14	BAYRAMIÇ BEYAZI	ÇANAKKALE
15	BAYRAMIÇ ELMASI	ÇANAKKALE
16	BERGAMA KOZAK ÇAMI FISTIĞI	İZMİR
17	BEYPAZARI KURUSU	TÜRKİYE
18	BODRUM MANDARINI	MUĞLA
19	BOZDAĞ KESTANE ŞEKERİ	ÖDEMiŞ
20	BURDUR CEVİZ EZMESİ	BURDUR
21	DENİZLİ LEBLEBİSİ	DENİZLİ
22	DİYARBAKIR KARPUZU	DİYARBAKIR
23	DİYARBAKIR ÖRGÜ PEYNİRİ	DİYARBAKIR
24	EDREMiT KÖRFEZ BÖLGESİ ZEYTİN YAĞLARI	İZMİR, BALIKESİR
25	EDREMiT KÖRFEZİ YEŞİL ÇİZİK ZEYTİN	BALIKESİR, ÇANAKKALE

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN LİSTESİ

EK-2

26	EDİRNE BEYAZ PEYNİRİ	TÜRKİYE
27	EGE PAMUĞU / AEGEAN COTTON	İZMİR,AYDIN,MANİSA,MUĞLA,DENİZLİ, BALIKESİR,ÇANAKKALE,BURSA
28	EGE SULTANI ÜZÜMÜ / AEGEAN SULTANAS	MANİSA,İZMİR
29	EGE İNCİRİ / AEGEAN FIG	İZMİR,AYDIN
30	ELAZIĞ ÖKÜZGÖZÜ ÜZÜMÜ	ELAZIĞ
31	ERZURUM CİVİL PEYNİRİ	ERZURUM
32	ERZURUM KÜFLÜ CİVİL PEYNİRİ(GÖĞERMİŞ PEYNİR)	ERZURUM
33	ERZİNCAN TULUM PEYNİRİ	ERZİNCAN
34	EZİNE PEYNİRİ	ÇANAKKALE
35	FINİKE PORTAKALI	ANTALYA
36	GEMLİK ZEYTİNİ	BURSA
37	GÜMÜŞHANE DUT PESTİLİ	GÜMÜŞHANE
38	GÜMÜŞHANE KÖMESİ	GÜMÜŞHANE
39	GÜNEY EGE ZEYTİNYAĞLARI	İZMİR
40	GİRESUN TOMBUL FINDIĞI	GİRESUN İLİ İLE TRABZONUN BEŞİK DÜZÜ VE VAKFIKEBİR İLÇELERİNE KADAR OLAN SAHİL ŞERİDİ
41	HELLİM / HALLOUMI	KIBRIS ADASI
42	HİNİS FASÜLYESİ	ERZURUM
43	ISPARTA GÜLÜ	ISPARTA,BURDUR,AFYON,DENİZLİ
44	KALE BİBERİ	DENİZLİ
45	KALECİK KARASI ÜZÜMÜ	TÜRKİYE
46	KANGAL KOYUNU	SİVAS,MALATYA VE SINIR İLLER
47	KARNAVAS DUT PEKMEZİ	ERZURUM
48	KARS KAŞARI	KARS,ARDAHAN
49	KAYSERİ PASTIRMASI	KAYSERİ
50	KAYSERİ SUCUĞU	KAYSERİ
51	KIRKAĞAÇ KAVUNU	MANİSA

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN LİSTESİ

EK-2

52	MALATYA KAYISI	MALATYA, BASKİL (ELAZIĞ), GÜRÜN(SİVAS),GÖLBAŞI (ADİYAMAN),ELBİSTAN (KAHRAMANMARAŞ)
53	MARAŞ BİBERİ	KAHRAMANMARAŞ, HATAY, G.ANTEP,ADİYAMAN, KİLİS VE ŞANLIURFA
54	MARAŞ TARHANASI	MARAŞ
55	MARDİN İMLEBES (BADEM ŞEKERİ)	MARDİN
56	MERSİN CEZYESİ	TÜRKİYE
57	MUT KAYISI (YAŞ SOFRALIK)	MERSİN
58	MİLAS ZEYTİNYAĞI	MUĞLA
59	NIKSAR CEVİZİ	TOKAT
60	NİZİP ZEYTİNYAĞI	GAZİANTEP
61	OSMANIYE YER FISTIĞI	OSMANIYE
62	PERVARI BALI	SIIRT
63	PIRAZİZ ELMASI	GİRESUN
64	ŞANLIURFA BİBERİ	ŞANLIURFA
65	SAFRANBOLU SAFRANI	KARABÜK
66	SALİHLİ KIRAZI	MANİSA
67	SIIRT FISTIĞI	SIIRT, G.ANTEP,KİLİS,BATMAN, Ş.URFA, .MARAŞ,ŞIRNAK,DIYARBAKIR, HAKKARİ,MARDİN,ADİYAMAN, MERSİN,MUĞLA, AYDIN,HATAY,TUNCELİ, MALATYA, MANİSA, ÇANAKKALE
68	TARSUS BEYAZI ÜZÜM TOPACIK	MERSİN
69	TARSUS ŞALGAMI	TÜRKİYE
70	TAVŞANLI LEBLEBİSİ	KÜTAHYA
71	TAŞKÖPRÜ SARIMSAĞI	KASTAMONU
72	TOMARZA KABAK ÇEKİRDEĞİ	KAYSERİ
73	YAMULA PATLICANI	KAYSERİ
74	ZİLE PEKMEZİ	TOKAT
75	ÇAY İLÇESİ VİŞNESİ	AFYONKARAHİSAR
76	ÇAĞLAYANCERİT CEVİZİ	KAHRAMANMARAŞ
77	ÇELİKHAN TÛTÜNÜ	ADİYAMAN

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN LİSTESİ

EK-2

78	ÇORUM LEBLEBİSİ	ÇORUM
79	ÇUBUK TURŞUSU	ÇUBUK
80	ÇİMIN ÜZÜMÜ	ERZİNCAN
81	ÖDEMiŞ PATATESİ	İZMİR
82	İNCESU KARAEVREK ÜZÜMÜ	KAYSERİ
83	İSABEY ÇEKİRDEKSİZİ(ÜZÜM)	DENİZLİ
84	İSKİLİP TURŞUSU	İSKİLİP
85	İSPİR KURU FASÜLYESİ	İSPİR

İPEKBÖCEĞİ UYGULAMA İLLERİ

EK-3

SIRA NO	İLLER	SIRA NO	İLLER
1	ADANA	30	GÜMÜŞHANE
2	ADİYAMAN	31	HATAY
3	AFYON	32	ISPARTA
4	AMASYA	33	İZMİR
5	ANKARA	34	KAHRAMANMARAŞ
6	ANTALYA	35	KASTAMONU
7	ARTVİN	36	KARAMAN
8	AYDIN	37	KIKLARELİ
9	AKSARAY	38	KOCAELİ
10	BALIKESİR	39	KONYA
11	BARTIN	40	KÜTAHYA
12	BATMAN	41	MALATYA
13	BİLECİK	42	MANİSA
14	BİTLİS	43	MARDİN
15	BOLU	44	MERSİN
16	BURDUR	45	MUĞLA
17	BURSA	46	MUŞ
18	ÇANAKKALE	47	ORDU
19	ÇORUM	48	OSMANİYE
20	DENİZLİ	49	SAKARYA
21	DIYARBAKIR	50	SAMSUN
22	DÜZCE	51	SİVAS
23	EDİRNE	52	ŞANLIURFA
24	ELAZIĞ	53	TEKİRDAĞ
25	ERZİNCAN	54	TOKAT
26	ERZURUM	55	TRABZON
27	ESKİŞEHİR	56	TUNCELİ
28	GAZİANTEP	57	UŞAK
29	GİRESUN	58	YALOVA
		59	ZONGULDAK

MANDA YETİŞTİRİCİLİĞİ İL BAŞVURU LİSTESİ**EK-4**

SIRA NO	İL ADI
1	AFYONKARAHİSAR
2	AMASYA
3	BALIKESİR
4	BARTIN
5	BİTLİS
6	BOLU
7	BURSA
8	ÇANKIRI
9	ÇORUM
10	DİYARBAKIR
11	DÜZCE
12	GİRESUN
13	İSTANBUL
14	KAYSERİ
15	KÜTAHYA
16	KIRKLARELİ
17	KOCAELİ
18	MUŞ
19	SAMSUN
20	SİNOP
21	SİVAS
22	YOZGAT
23	TEKİRDAĞ
24	TOKAT

MERKEZ BİRLİĞİ TARAFINDAN UYGULANACAK "BESİ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK TESİS YAPIMI VE HAYVAN ALIMI PROJE KONUSUNDA" HARIÇ OLAN İLLER EK-5

SIRA NO	İL ADI
1)	ANTALYA
2)	AYDIN
3)	BALIKESİR
4)	BİLECİK
5)	BURSA
6)	ÇANAKKALE
7)	DENİZLİ
8)	EDİRNE
9)	İSTANBUL
10)	İZMİR
11)	KIRKLARELİ
12)	KOCAELİ
13)	KÜTAHYA
14)	MANİSA
15)	MUĞLA
16)	SAKARYA
17)	TEKİRDAĞ
18)	UŞAK
19)	YALOVA